

Het Kindgesprek.

Aandachtig luisteren is een simpel maar
zeer overtuigend instrument om
leerlingen in hun kracht te zetten!
(Cook-Sather, 2002).

Behandel een kind zoals die is, en het zal zo blijven.

Behandel het kind zoals het kan zijn, en het zal zo worden.

Inleiding.

Door gesprekken met kinderen te voeren willen we de betrokkenheid van kinderen vergroten zodat ze meer eigenaar worden van hun eigen leerproces. Want we veronderstellen dat betrokkenheid en verantwoordelijkheid uiteindelijk resulteren in hoge(re) leerresultaten.

- De leerling voelt zich op zijn/haar gemak en durft zich te uiten
- Er ontstaat wederzijds vertrouwen en begrip
- Er is tweerichtingsverkeer, interactie tussen leerkracht en leerling
Het levert nieuwe informatie op voor de leerkracht.
- Een gesprek is waardevol voor de relatie met de leerling.
- De competentiebeleving van de leerling wordt positief beïnvloed, wanneer de leerling in een gesprek betrokken wordt bij het inzetten van zijn kwaliteiten.
- De autonomie wordt vergroot, wanneer de leerkracht in het gesprek ruimte geeft aan de leerling om zijn eigen leerproces te sturen (Aanen & Bulterman, 2013).
- Kindgesprekken kunnen daarmee ook bijdragen aan welbevinden en betrokkenheid.
- Ze geven informatie over de onderwijsbehoefte van het kind.

Het doel van een kindgesprek is om met de leerling zelf te spreken over het leergedrag. Aan de hand van een gespreksformulier stelt de leerkracht in een kort gesprek een aantal vragen, bijvoorbeeld: Welk vak vind je moeilijk en hoe komt dat? Wat zou je zelf anders kunnen doen? Welke hulp zou je nodig hebben? Uit ervaring op andere scholen blijkt dit een effectief middel te zijn om kinderen te betrekken bij hun eigen leerproces, waardoor zij meer gemotiveerd raken om te leren. Met de oudere kinderen worden er ook leerdoelen gesteld: Welke score zou je willen halen op de volgende toets en wat heb je daarvoor nodig? Ook bij kinderen blijkt dat het mee laten denken over persoonlijke leerdoelen positief werkt, doordat zij meer 'eigenaar' worden en zo ook hun belemmeringen kunnen aangeven.

Hoe voer je een goed kindgesprek?

Naast alle informele gespreksmomenten tijdens het buitenspelen, onder het fruiteten of in de rij naar de gymzaal is het noodzakelijk om tenminste één of twee keer per jaar officieel met al je kinderen in gesprek te gaan. Een aantal praktische tips:

Plan een officieel moment waarbij het kind vooraf weet dat hij/zij aan de beurt is om met de juf/meester te praten en geef aan wat je met hem/haar wilt bespreken. Bij oudere leerlingen kun je het formulier al vooraf laten invullen of dat de leerling minstens de kans krijgt om alvast na te denken over wat deze zelf wil inbrengen.

Geef vooraf aan waarom je met het kind wilt praten, dat het kind alles mag vertellen en wat er met de informatie gebeurt.

Stel het kind op zijn/haar gemak: zorg voor een ontspannen sfeer, ga zo mogelijk niet recht tegenover het kind zitten, en zorg dat je ongeveer op gelijke hoogte zit.

Vraag aan het kind wat hij/zij wil bespreken.

Stel open vragen en moedig het kind non-verbaal aan om te vertellen.

Gedraag je als een OEN: Open, Eerlijk en Nieuwsgierig.

Sluit het gesprek netjes af. Bedank het kind voor zijn/haar inbreng en het vertrouwen. Maak samen een actieplan waarin afspraken zijn vastgelegd en geef aan hoe jullie evalueren.

Bij gesprekken over de onderwijsbehoefte gaat het niet alleen om het vinden van feitelijke informatie, maar ook om de beleving en ideeën van kinderen over hun ontwikkeling.

De opbrengst van het kindgesprek.

Deze dient zich te vertalen in een concreet handelingsplan, eventueel op individueel niveau of op groepsniveau waarbij meerdere leerlingen eenzelfde zorgbehoefte delen op een specifiek terrein. Samen met de leerling worden concrete afspraken welke worden vastgelegd. Hierbij wordt tevens aangegeven hoe en wanneer er geëvalueerd wordt zodat leerkracht en leerling samen, indien nodig, kunnen aanpassen. Ook het vieren van behaalde successen n.a.v. het kindgesprek verdient aandacht!!.

Gesprek met een leerling

Leerling:	Datum:	Leerkracht:
Fase 1. Voorbereiding		
1. <i>Voorbereiding</i> : kent de leerling de aanleiding en het doel van het gesprek? Waar houden we het gesprek en wanneer? Hoe lang gaat het duren? Is de leerling voorbereid op het thema van het gesprek? Welke vragen ga je als leerkracht stellen?		
Fase 2. Introductie		
2. <i>Thema</i> : waarover gaat het gesprek? Wat wil je als leerkracht bereiken? Wat wil de leerling zelf bereiken? Wat moet er vandaag besproken worden, zodat dit gesprek voor de leerling nuttig is? Is je rol duidelijk voor de leerling? Zijn de regels van het gesprek duidelijk?		
Fase 3. De romp		
3. <i>De situatie waarin het probleem zich voordoet</i> : wat is moeilijk voor de leerling? Waar heeft hij moeite mee? Hoe zou dat kunnen komen? Wat is de rol van de leerling, medeleerlingen, de leerkracht of de ouders?		
4. <i>De situatie waarin het goed gaat</i> : wanneer is het probleem er niet? Wanneer lukt het wel? Wat is dan de rol van de leerling, medeleerlingen, de leerkracht of de ouders? Positieve aspecten: wat gaat juist goed? Wat zijn de talenten en interesses van de leerling? Wat is verder positief aan de leerling en andere betrokkenen?		
5. <i>Doel</i> : wat is het doel dat we samen willen bereiken? Wat zou de leerling willen veranderen? Wat merken, horen of zien we dan concreet?		
6. <i>Manieren om het doel te bereiken</i> : welke hulp heeft de leerling nodig om het doel te bereiken? Wie kan helpen om de doelen te bereiken? Hoe zou dat kunnen? Welke oplossingen heeft de leerling zelf? Welke aanvullingen heeft de leerkracht? Heeft de leerling tips voor de leerkracht?		
7. <i>Afspraken</i> : wat gaan we doen? Wie doet dat en hoe? Wanneer evalueren we of het ons gelukt is?		
Fase 4. De afronding		
8. <i>Evaluatie</i> : vat het gesprek kort samen. Zijn de doelen van het gesprek bereikt? Was het een prettig gesprek? Waarom (niet)?		

Bron: Pameijer, N., Beukering, T. van, & Lange, S. de (2011). *Handelingsgericht werken: een handreiking voor het schoolteam*. Leuven: Acco.

Trots

Vrije tijd

Gevoel

Samen

Plezier

Talent

Kennis

Zelf doen

Doel:

Hoe heb je de afgelopen weken in groep .... ervaren?

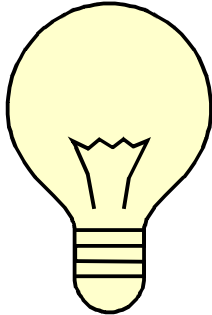

Wat vind je fijn om te doen?

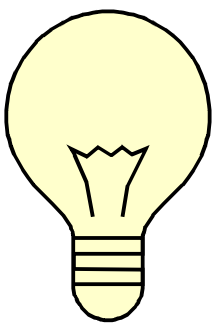

Wat zou je nog beter kunnen? (doorvragen)

Wat kan jou hierbij helpen? (doorvragen)

Wat is het eerste wat je gaat aanpakken? (SMART)

Wat wil je zelf nog graag vertellen?

Naam:	<i>Welbevinden</i>
Datum:	Groep :
Hoe vond je het de eerste weken op school?	
	
	
	
Welke afspraken maken wij samen?	

Naam:	<i>Welbevinden</i>
Datum:	Groep :
Hoe vond je het de eerste weken op school?	
Waar gaat jouw hart sneller van kloppen? <i>Wat doe je graag?</i>	Wat geeft jou een blij gevoel ? <i>Waar word je blij van?</i>
	
Wat kan jij al goed?	Wat ik nog lastig vind is? <i>Wat kan je helpen?</i>
	
Wat wil jij graag leren? <i>Wat heb je daarbij nodig?</i>	Wat wil jij nu nog kwijt?
	
Welke afspraken maken wij samen?	

Naam	
Datum	
Gespreksdoel	
Gesprek tussen	

Wat kan je erg goed? Waar ben je goed in?

Dit kan ik...			samengevat
----------------------	---	--	-------------------

Wat vind je leuk of fijn op school? Wat gaat goed op school?

Dit gaat goed.			samengevat
Vind ik leuk.			

Wat vind je nog moeilijk op school? Waar heb je last van? Wat zou je kunnen helpen?

<p>Dit vind ik lastig.</p>		
<p>Hoe kan ik.</p>		

Met wie werk of speel je graag?

<p>mijn vriendie(s).</p>		
---------------------------------	---	--

Wat wil je dat ik zeg of vertel in het gesprek met je ouders?

gesprek..		
------------------	---	--

Welke afspraken helpen mij om beter te werken?

afspraak..		
-------------------	--	--

Kindgesprek formulier.

Thema:.....

EN welbevinden / betrokkenheid

Naam leerling.

Groep:

Datum:

Naam leerkracht(en):

Nu weet/kan ik al:.....
.....

Straks (hierbij eind periode aan te geven) wil ik weten/kunnen....
.....

Om dat te bereiken ga ik.....
.....

De leerkracht helpt mij door.....
.....

Mijn ouders helpen mij door.....
.....

Materialen /anderen die mij helpen.....
.....

Ik spreek af dat ik.....
.....

Wat ik nog lastig vind is.....
.....

Ik voel me goed bij.....
.....

Kindplan m.b.t.....**Te koppelen aan groepsplan datum:....**

Naam leerling:		Groep en leerkracht:		
Ingevuld samen met:		Datum:		
Nu weet/kan ik al:	Om dat te bereiken ga ik:	De leerkracht helpt mij door:	Mijn ouders helpen me door:	Materialen en andere hulpmiddelen. Of een vriendje of iemand anders die me kan helpen
Straks wil ik weten/kunnen:				

Evaluatiedatum:	Wie evalueert:
Hoe en wanneer weten we dat het doel bereikt is? Wat merken, zien of horen we dan?	
Uitkomst van de evaluatie: is ons doel bereikt?	
Hoe verder?	

Voor de leerkracht: hoe zet ik de door de leerling ingebrachte input om in mijn didactisch handelen (denk hierbij ook aan activerende werkvormen en bovenal: **de kunst van het vragen stellen**).

Te stellen vragen bij het groepsgesprek.

Vertel eens aan elkaar:

- wat je leuk vind om te leren, wat wil je dus nog graag leren?
- Wat je lastig of moeilijk vind?
- Hoe heb je dat tot nog toe aangepakt?
- Wat heeft gewerkt en wat niet?
- Wat wil je graag beter kunnen?
- Hoe kunnen jullie dat aanpakken?
- Wat kan jullie hierbij helpen?
- Hoe kan ik jullie hierbij helpen? Let op: 'geen afhankelijkheid' creëren)
- Hoe kunnen anderen of andere materialen jullie hierbij helpen?
- Wat helpt jou het meest?
- Hoe kunnen jullie elkaar hierin helpen?
- Wat willen jullie als eerste bereikt hebben?
- Waar wil je staan voor de .....periode?
- Waar wil je staan eind dit schooljaar?
- In hoeverre kunnen jullie samen hierover afspreken om elkaar te helpen?

Valkuilen en aandachtspunten bij het kind- en groepsgesprek.

OMA: Ongevraagd meningen en adviezen geven.

Hiertoe worden ook de goedbedoelde aangereikte oplossingen van leerkrachten gerekend. We krijgen veel meer betrokkenheid wanneer de leerling zelf, als eigenaar van zijn of haar zorgbehoeften, eigenaar wordt van eigen ingebrachte oplossingen. Hierin is de balans tussen sturen en volgen wel een belangrijke. Soms is het nodig dat de leerkracht handreikingen doet en concrete tools aanreikt.

NIVEA: Niet invullen voor een ander.

We kunnen NIET denken en voelen voor een ander! Als we het zeker willen weten, dan dienen we het te vragen.

Subjectieve en suggestieve vragen.

Hoe lastig is het om onze eigen IK te parkeren, natuurlijk nemen we onze eigen IK en ervaringen (waaronder ook die met de leerling) mee. Hoe schoon is onze bril?

ZOEN: Zuiver, open, eerlijk en nieuwsgierig.

Parafraseren en reflecteren.

Vat per onderdeel samen wat je (denkt) gehoord te hebben en geef regelmatig een gevoelsreflectie terug aan de leerling. Zorg dat deze zich gehoord en begrepen voelt (ook al ben je het niet altijd op inhoud eens!).

Vrijblijvendheid: Maak duidelijke SMART afspraken.

Leg deze samen met de leerling vast.

Denken in WINWIN.

De afspraken en oplossingen dienen voor beide partijen goed te voelen. Vergeet hierbij niet de rol van de ouders. Zijn er afspraken welke door ouders gekend dienen te worden?

In beeld.

Hou de vorderingen van de leerling goed in beeld in bespreek deze regelmatig (dit kan ook informeer) met de leerling. Bij eventuele knelpunten kun je op tijd reageren zodat de leerling niet onnodig vastloopt. Dit werkt demotiverend. J

Bij behaalde successen welke benoemd worden door de leerkracht zal het de leerling juist motiveren zich meer in te zetten en voelt deze zich ook meer eigenaar van het eigen leerproces.